

RUPČIĆ, Stjepko, slikar (Sisak, 28. VI. 1958). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1985 (F. Kulmer). Slika imaginarne krajolike u duhu lirskoga ekspresionizma, snažnih kolorističkih efekata (*Imaginarni pejzaž I*, 1986; *Bez naslova*, 1988). Osebuju poetičnost, blisku japanskoj umjetnosti, postiže u akvarelima (*Akt II*, 1987; *Divlja mačka*, 1994). — Samostalno izlagao u Zagrebu i Sisku.

LIT.: N. Tadić, Stjepko Rupčić — *Metamorfoze krajolika* (katalog), Sisak 1994. K. Ma.

RUS, Zdenko, povjesničar umjetnosti (Karlovac, 11. II. 1941). Završio studij povijesti umjetnosti i filozofije u Zagrebu. Od 1974. kustos Moderne galerije u Zagrebu, u kojoj 1983. uređuje stalni postav hrv. umjetnosti XIX. i XX. st. Istražuje suvremeno hrv. slikarstvo i skulpturu. Od 1963. objavljuje lik. kritike, eseje i studije u novinama i časopisima te predgovore katalogima izložaba. Autor je mnogobrojnih izložaba: retrospektivnih (Ferdinand Kulmer, 1976; Marijan Detoni, 1979; Šime Vulas, 1980; Ivo Šebalj, 1988; Šime Perić, 1989) i tematskih (»Aktualnosti u hrvatskoj likovnoj umjetnosti«, Beograd—Zagreb 1977; »Biafra«, Zagreb 1978; »Umjetnost na stazama mutacije«, Zagreb 1982, Sarajevo 1983; »Ka post-modernoj umjetnosti«, Banja Luka 1983; »Hrvatska umjetnost u osamdesetim godinama«, Sarajevo—Skoplje 1990, Zagreb 1991). Suautor je izložbe »Nova hrvatska umjetnost« (Zagreb 1993). Vodio je tjednu emisiju Likovna kultura na Radio Zagrebu (1973—80).

BIBL.: *Historija intelekta kao historija umjetničkog razvika* (djelo H. Reada), ŽU, 1966, 2; Slavko Kopač, *ibid.*, 1967, 3—4; *Slikarstvo Ferdinanda Kulmera*, *ibid.*, 1969, 9; *Poslijeratna hrvatska likovna kritika*, Kolo, 1971, 11; *Slikarstvo Šime Perića*, ŽU, 1974, 21; *Antiumjetničke tendencije i stvarnost*, *ibid.*, 1976, 24—25; *Apstraktne tendencije u Hrvatskoj 1951—61* (katalog; s M. Šolman), Zagreb 1981; *Apstraktna umjetnost u Hrvatskoj, I*, Split 1985; *Postojanost figurativnog 1950—1987* (katalog), Zagreb 1987; *Umjetnost koja se mijenja i teče* (katalog), Zagreb 1987; *Marijana Muljević*, Zagreb 1992.

LIT.: N. Beroš, Hrvatska umjetnost u osamdesetim godinama, ŽU, 1991, 50. R.

RUSAN, Andrija, arhitekt (Zagreb, 13. II. 1957). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1980 (N. Šegvić). God. 1984—88. djeluje u arhit. birou »Centar 51«, od 1988. vodi Galeriju za arhitekturu i dizajn a 1992. osniva vlastiti atelje »Desar«. Važnija su mu izvedena djela: kuća za odmor Jandrešić u Jadranovu (1984), obiteljska kuća RR u Rudešu (1989), kuglana i caffè bar kluba »Medveščak« u Kranjčevićevoj ul. (1990, s Amirom Čaušević), dogradnja paviljona »Oleander« hotela »Esplanade« (1995) u Zagrebu, vila Rajić u Samoboru (1994). Bavi se uređenjem interijera (reprezentativni saloni, lobi i restorani hotela »Esplanade« u Zagrebu, 1992—95; restoran »Galija« hotela »Istre« na Brijunima, 1993). Sudjelovao je na natječajima za blok uz Petrinjsku ul. (1980, s M. Bošnjakom, R. Waldgoni), stambene zgrade Pantovčak-Zelengaj (1987, s A. Čaušević), župnu crkvu Sv. Ivana Evanđelista (1991) u Zagrebu. Priredio mnogobrojne izložbe arhitekture, autor je koncepcije izložbe »Zagreb, ah, Zagreb« (1987). Izlagao u Zagrebu (1983, 1987, 1994).

BIBL.: *Klobuci i još mnogo toga*, ČIP, 1984, 12; *Centar slikarstva Neba i Zemlje*, *ibid.*, 1985, 10; *Tri kuće za Istru*, *ibid.*, 1986, 12; *Graditi u Frankfurtu*, *ibid.*, 1987, 3; *Neue Wege und Anregungen zur Architektur in Kroatien* (katalog), Berlin 1986. i Karlsruhe, 1988; *Kolodvor na kraju grada*, ČIP, 1989, 3.

LIT.: M. Susovski, *Ecologia Urbana*, Dialogi (Maribor), 1984, 1. — F. Križevac, Karakteristike jedne urbane inicijative, ČIP, 1986, 7—8. — J. Jörn Dargel, Protiv rušilačkog odnosa prema gradskom prostoru, *ibid.*, 1988, 4. — I. Maroević, Tri izložbe arhitekture u Zagrebu i Ljubljani, ŽU, 1989, 45—46. — S. Križić-Roban, Arhitektura široke geste, ŽU, 1992—93, 52—53. F. Vu.

RUŠEC, Heda, tapiseristica i oblikovateljica (Varaždin, 16. XI. 1938). U početku se bavila oslikavanjem tekstila. Bila je tekstilna oblikovateljica u »Varaždinskoj industriji svile« i »Međimurskoj trikotaži« u Čakovcu. Kao dizajnerica tekstila surađivala s »The New Group« iz New Yorka. Od 1965. kreira unikatne predmete u staklu. Osnovnim geometrijskim oblicima dodaje boju i »organske« detalje, preobražene djelovanjem svjetlosti (ciklusi *Spodobe kristalnog sna* i *Hod po mukama*). Njezine se tapiserije odlikuju kolorističkim bogatstvom i dinamičnim ritmovima u prostoru (*Jesenja sonata*, 1985; *Memento*, 1986). Linearnoj mreži i strukturi tapiserije srodni su i njezini crteži nastali na Cresu i Krku 1989. Bavi se keramikom biomorfnih oblika i suptilnih odnosa raznobojna materijala. — Samostalno je izlagala u Zagrebu, Varaždinu, Beogradu, Ljubljani, Grazu, Širokome Brijegu, Križevcima, Čakovcu, Mariboru i Kamniku.

LIT.: J. Tomićić, Heda Rušec (katalog), Zagreb 1986. — A. Rijavec, Heda Rušec — staklo (katalog), Varaždin 1987. — J. Depolo, Tapiserija u Hrvatskoj (katalog), Zagreb 1988. — E. Fišer, Heda Rušec — tapiserije i crteži (katalog), Čakovec 1989. — M. Grandovec, Heda Rušec (katalog), Maribor 1994. Ž. Sa.

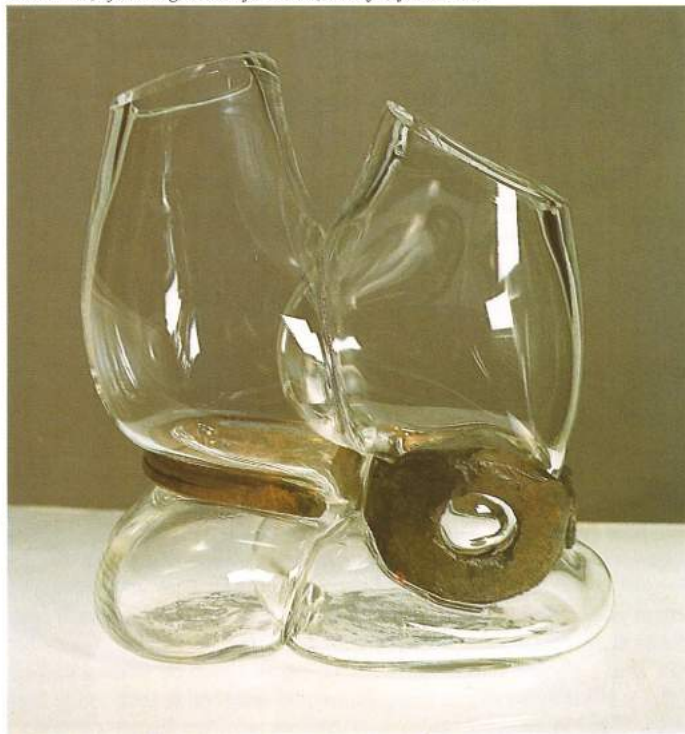
A. RUSAN i A. ČAUŠEVIĆ, kuglana Medveščak u Zagrebu

RUŽEVIĆ, Andrija, drvorezbar (Hvar, XVI. st.). U župnoj crkvi u Vrboskoj nalazi se drveni antependij s reljefnim figuralnim ukrasom, potpisan imenom majstora. Sličan antependij nalazi se u crkvenoj zbirci u Vrboskoj.

LIT.: N. Bezić-Božanić, Umjetnički obrt na otoku Hvaru u XVI. i početkom XVIII. stoljeća, Vijesti MK, 1980, 2, str. 35.

RUŽICA, ruševine srednjovj. grada smještena na brijegu Z od Orahovice; golem kompleks, među najvećima u Hrvatskoj. — Spominje se od 1357. kao kraljev posjed. Držali su ga, među ostalima, knezovi iločki (grana Raholczai, tj. Orahovički), L. Morè de Chula još je 1543. bio u gradu. Nakon poraza Turaka 1685. u grad je ušao general Dünewald; 1702. spominje se da je grad bez krova, a da kapela još ima svod. Od XVIII. st. mijenjaju se gospodari: Cordua, T. Fleischmann, Pejačevići i D. Mihalović. — R. je građena u više mahova a osnova joj je u obliku nepravilne elipse. Dvor i tvrđava sastavljeni su od niza građevina, većim dijelom od kamena lomljenca. Unutar zidina (najveće debljine 9 m) sklop je zgrada četverokut-

H. RUŠEC, Ljubavni grč. Gornja Stubica, Muzej seljačkih buna

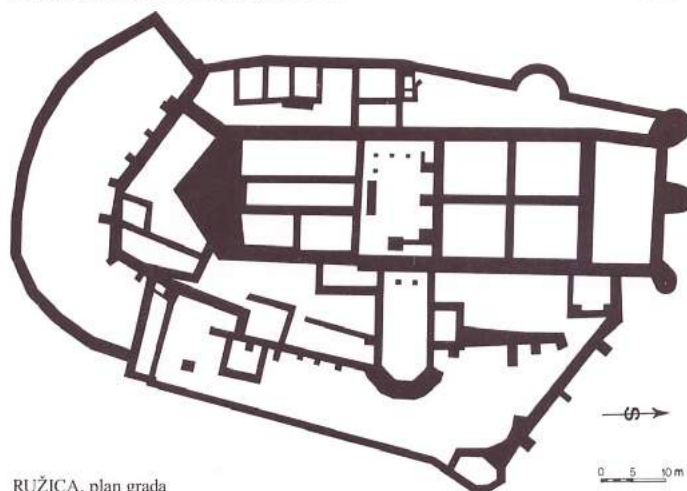

RUŽICA

na oblika. U stambenim su prostorijama bila sjedala smještena u prozorskim udubljenjima. Od ostalih arhit. detalja zanimljivi su konzole, ostaci kamina i renesansni prozori na zap. kuli. S ist. je strane, osim kule, prostrana gotička kapela s trostranim završetkom, poduprta potpornjima. S juž. je strane naknadno izgrađen, pretežno od opeke, polukružni zid s 11 ovećih strijelnica za topove. Konzervatorska služba Osijeka vodila je na gradu zaštitne radove 1966–72; među ostalim, nađeni su gotički pećnjaci.

LIT.: Gj. Szabo, Orahovičke gradine, VjHAD, 1913–14. — Isti, SG. — V. Radauš, SSS. — A. Horvat, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. — D. Vukičević-Samaržija, Sakralna gotička arhitektura u Slavoniji, Zagreb 1986.

A. Ht.

RUŽICA, plan grada

RUŽIČKA, Kamilo, slikar (Gacko, Bosna i Hercegovina, 13. III. 1899 – Zagreb, 21. XI. 1972). Studirao na Akademiji u Zagrebu 1919–23 (Lj. Babić). Usavršavao se u Beču, Münchenu i Parizu. Bio je profesor na gimnazijama u Bakru, Varaždinu i Zagrebu. Radio je u Upravi za narodnu umjetnost i domaću radinost u Zagrebu (od 1947). Sudjelovao na izložbama Proljetnoga salona (1927, 1928), grupe »Zemlje« (1929–31) te Grupe zagrebačkih umjetnika i Grupe hrvatskih umjetnika. Do 1928. u njegovu se slikarstvu ogleda utjecaj kubizma sa sklonošću prema dekorativnosti i naglašenu plasticitetu (*Autoportret*, 1923). Tijekom djelovanja u krugu grupe »Zemlje« veže se uz slikarstvo socijalne tematike grada i primorskih naselja (*Brodski dobavljači*, 1929; *Torbar*, 1930; *Povratak s ribanja*, 1931). Njegov smisao za realistične motive dolazi do izražaja podjednako u slikarstvu kao i u mnogobrojnim ekspresivnim crtežima iz toga doba. U gvašu, temperi i akvarelu naglašava volumen, linearnu konturu i

intenzivne kontraste boja. — Samostalno je izlagao u Varaždinu (1927), Sarajevu (1929, 1931) i Zagrebu (1950, 1951). Manja retrospektivna izložba priređena mu je u Zagrebu 1983.

LIT.: A. Bonifačić, Kamilo Ružička, Savremenik, 1931, 24. — J. Draganić, Kamilo Ružička, u knjizi: Prikazi o umjetnosti, Zagreb 1935. — V. Jablan, Kamilo Ružička, Odjek (Sarajevo), 1956, 7. — J. Depolo, Zemlja 1929–1935, u katalogu: Nadrealizam – Socijalna umjetnost 1929–1950, Beograd 1969. — I. Zidić, Slikarstvo, grafika, crtež, u katalogu: Krička retrospektiva »Zemlja«, Zagreb 1971. — V. Maleković, Kubizam i hrvatsko slikarstvo (katalog), Zagreb 1981. — Ž. Košćević, Tendencije avangardi u hrvatskoj modernoj umjetnosti (katalog), Zagreb 1983. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, I, Zagreb 1987. — Ž. Kć.

RUŽIĆ, Branko, kipar (Slavonski Brod, 4. III. 1919). Diplomirao je kiparstvo 1944 (F. Kršinić, J. Lozica) i slikarstvo 1948 (M. Tartaglia) na zagrebačkoj Akademiji gdje je 1961–86. profesor. Započeo je kao slikar (*Zlodjelo okupatora*, 1948; *Seka*, 1952), ali se već 1956. opredijelio za kiparstvo (*Otac*, 1956). Radio skulpture pretežno u drvu te u bronci, gipsu, bakrenome limu, terakoti, kamenu i papiru. Sažetim formama, sugestivnim profilacijama i arhitektonskim volumenima u kojima opće prevladava nad pojedinačnim priključio se obnoviteljskoj struji hrv. kiparstva 50-ih godina. Skulptorsku ideju ostvaruje u procesu rada i izravnu susretu s materijalom. Statičnosti forme odgovara dinamika volumena, rezu rubova živost rustične površine. Ružićev je kiparski svijet raznovrstan: obuhvaća figure, portrete, nizove, skupine, živu i neživu prirodu. Karakteriziraju ga jednostavnost i monumentalnost, a mjestimično i specifične deformacije kojima se povlači nit humoralne i ironije. Ljudsku figuru oblikuje kao sugestivni antropomorfnii znak ispunjen životnom snagom (*Limar I*, 1960; *Zbjeg*, 1961; *Cézanne II*, 1962; *Nika*, 1963; *Sjedeća figura*, 1966; *Sam*, 1970). U portretu nadilazi psihološko-fizionomijske odrednice određujući ga kao »arhitekturu koja gleda« (*Cézanne I*, 1962; *Mirko Rački*, 1975; *Voćarska 76*, 1975).

Nakon što je odredio pojedinca prelazi na nizove figura i skupine naglašena strukturalno-konstruktivnoga ritma (*Okrugli stol*, 1965; *Zagrljeni*, 1971). Pojedinaac i zajednica odrednice su unutar kojih propituje smisao postojanja. Teme ugroženosti, straha, zajedničkih poduhvata ili sudbina izrazio je u svojoj skulpturi kao potvrdu života (*Jasenovac II*, 1964; *Korablja*, 1966; *Seljačka buna*, 1970; *Drugo kameno doba*, 1972; *Tahijev križ II*, 1973). Njegov je izraz metaforičan; značenja se uvijek isprepleću kroz višeznačne oblike. Stukturu prirodnih odnosa uzima kao polazište, ali je istodobno i konstruktivan jer ih ustanovljuje kao sklop i vezu elemenata novoga reda. Intuitivno prihvaćajući oblike u kojima se zgušnjavaju predodžbe, stvara djela koja pokrivaju više segmenata stvarnosti. Životinje i ljudi, gradovi i brda, organsko i neorgansko pretaču se jedno u drugo, otkrivajući u zatvorenu krugu života mjesta najveće gustoće